

S t a n o v i s k o

Konfederace zaměstnavatelských a podnikatelských svazů ČR k materiálu „Surovinová politika České republiky v oblasti nerostných surovin a jejich zdrojů“

V rámci mezirezortního připomínkového řízení jsme obdrželi materiál „Surovinová politika České republiky v oblasti nerostných surovin a jejich zdrojů“.

K uvedenému návrhu Konfederace zaměstnavatelských a podnikatelských svazů ČR uplatňuje následující připomínky:

I. Obecně

Česká republika je vyspělým průmyslovým státem s nedostatečnou surovinovou základnou. Surovinová politika je představa státní exekutivy a soubor nástrojů pro zajištění toho, jak chce stát v určitém časovém období zajistit vyhledávání a využívání zdrojů surovin s ohledem na veřejné zájmy, zajištění chybějících surovin v zahraničí, export domácích surovin, zabezpečit chod domácí ekonomiky potřebnými surovinami (palivoenergetickými, rudními, nerudními, z prvotních i sekundárních zdrojů).

Zajištění energetických surovin a vzácných surovin je mimořádně citlivou otázkou s dopady do platební bilance, ale i do dalších oblastí.

Česká republika patří ke skupině států, jež z důvodu neúplné surovinové základny a dlouhodobé exploatace ložisek i odporu k využívání domácích surovinových zdrojů hledají stabilní a funkční systém mezinárodních surovinových trhů, protože se dostala do závislosti na dovozech některých surovin. Víáme, že je Surovinová politika předložena do připomínkového řízení a konstatujeme, že s většinou formulovaných cílů a priorit je možno souhlasit.

II. Obecné připomínky

- 1) Zastáváme názor a žádáme, aby využívání domácích surovinových zdrojů pro potřeby tuzemské ekonomiky bylo jedním ze základních nástrojů pro zajištění surovinové bezpečnosti ČR a aby nebyla zvyšována závislost ČR na dovozu surovin, pokud se na našem území nacházejí, a jsou z ekonomického hlediska využitelné.
- 2) Domníváme, že materiál, který by měl formulovat surovinovou politiku je příliš rozsáhlý, obsahuje nadbytečné informace a deklaratorní konstatování.

- 3) Předpokládali jsme, že surovinová politika bude formulována na základě objektivně zjištěných zásob a potřeb surovin v prognózovaném období a na základě toho budou formulována opatření pro Státní energetickou koncepci a zajištění potřebných surovin do budoucna. Například z tabulky (str. 40) o superstrategických/kritických surovinách EU ale vyplývá, že hodláme rezignovat na jejich domácí těžbu, ač jejich ložiska v ČR jsou známá, a budeme je dovážet ze zahraničí. Tzv. ekologickou stopu v dnešním globálním světě tak přesouváme na území jiného státu. To se koneckonců týká i uhlí, kde se na straně 41 s dovozem uhlí přes existenci významných bilančních zásob této suroviny v ČR počítá. Kládeme si otázku, kolik zaplatí podnikatelé a obyvatelstvo za transformace na jiné palivo? Proč nechceme připustit možnost technologického pokroku při samotné těžbě nebo i ve využívání uhlí pro jiné účely než pro energetiku nebo teplárenství? Z jakého důvodu se v rezervních lokalitách (str. 49) nepočítá s budoucím využitím 750 mil. tun HU ve II. III. a IV. etapě postupu lomu ČSA?
- 4) Vzhledem k tomu, že o změně tzv. územně ekologických limitů již vláda rozhodla, považujeme tuto pasáž za nadbytečně podrobnou a postačilo by konstatování, kolik toto rozhodnutí do celkové surovinové bilance přineslo a jakým způsobem bude, díky cílům a opatřením surovinové politiky, toto uhlí využito.
- 5) Za významnou prioritu považujeme ochranu domácích ložisek vyhrazených nerostů před znemožňováním jejich dobývání. Zastáváme názor, že by Ministerstvo průmyslu a obchodu mělo posoudit, nakolik jsou platné a účinné právní předpisy efektivní při zajištění ochrany ložisek vyhrazených nerostů, a zda v praxi nedochází k omezování přístupu k ložiskům vyhrazených nerostů.

III. Konkrétní připomínky

1) Strana 14:

V tabulce „Stav zásob hnědého uhlí podle Bilance výhradních ložisek nerostů ČR (mil. t)“ je chybně uveden údaj o stavu vytěžitelných zásob na lomu ČSA. Na základě HOR a Geo-V3 k 31. 12. 2014 jsou vytěžitelné zásoby na lomu ČSA 27, 7 mil. tun. V lednu 2015 byly upřesněny vytěžitelné zásoby do hranic 1. Etapy lomu ČSA dle platného POPD v dobývacích prostorech Komořany a Ervěnice. V důsledku rozhodnutí vlády o územních limitech těžby lze vytěžitelné zásoby na dole Centrum k 1. 1. 2016 považovat za nulové.

2) Strana 17:

Odstavec 2, věta druhá a následující text žádáme upravit takto:

„V návaznosti na dotěžování ložiska Rožná bylo usnesením vlády ze dne 19. července 2012 č. 548 uloženo zpracovat studii proveditelnosti otvírky blízkého ložiska Brzkov.

Studie byla zpracována a na jejím základě bylo usnesením vlády ze dne 22. prosince 2014 č. 1086 uloženo zahájit prostřednictvím podniku DIAMO, s. p. schvalovací proces umožňující přístup státu k exploataci tohoto ložiska. Týmž usnesením vlády bylo rovněž schváleno pokračování těžby a úpravy uranu na ložisku Rožná do roku 2017 bez nároku na finanční zdroje státu.“.

3) Strana 18:

V posledním odstavci v poslední větě doporučujeme za slovo „zdroje“ vložit „v současné době“.

4) Strana 18:

K tabulce – uváděný počet dobývacích prostorů (11) je celkový počet DP na všech ložiskách uranu, tj. i na těch, jejichž zásoby již byly vydobyty nebo odepsány vyjmutím z evidence. Uvedeny by měly být pouze dobývací prostory vztahující se k ložiskům, na nichž jsou zásoby v evidenci, tj. 5.

5) Strana 18:

Tabulka Přehled stavu zásob a těžba uranu v letech 2007 až 2013 bez náležitého komentáře nebo bez následné tabulky, která byla uvedena v důvodové zprávě k usnesení vlády ze dne 22. 12. 2014 č. 1086, postrádá smysl. Navrhujeme vypustit.

6) Strana 19:

Tabulku Předpokládaný vývoj stavu a těžby zásob na ložisku Rožná v letech 2014 2017 navrhujeme vypustit. Tato detailní tabulka nemá v koncepčním materiálu opodstatnění.

7) Strana 19:

Tabulka Stav zásob na ložisku Brzkov – v nadpisu tabulky doporučujeme doplnit údaj „k 1. 1. 2013“

8) Strana 41:

Věta „Nároky tuzemských elektráren, tepláren a koksáren bude nutné v případě **nedostatku surovin** pokrýt dovozem ze zahraničí, alespoň do doby než bude dokončena případná transformace na jiné palivo, nebo dokud nebudou dodávky tepla pokryty z decentralizovaných zdrojů.“ Cíleně předpokládá zvýšení dovozní závislosti, likvidaci soustavy CZT přes významné bilanční zásoby uhlí v ČR. Jediným adekvátním substitutem za energetické a teplárenské uhlí je zemní plyn se všemi důsledky pro cenu, bezpečnost a dostupnost.

9) Strana 48:

Závěry v oblasti Územně ekologických limitů těžby – vláda se rozhodla o prolomení limitů na lomu Bílina. Surovinová politika by měla prokázat, zda budeme mít dostatek

tuzemské suroviny pro budoucí potřeby energií, když se riziko nedostatku hnědého uhlí bude postupně prohlubovat v souvislosti s útlumem těžby na lomu ČSA.

10) Strana 49:

- Upozorňujeme, že v pasáži o vytipovaných strategických územích a o rezervních lokalitách nejsou vůbec zmíněny zásoby dostupné lomem ČSA ve II., III. a IV. etapě těžby.
- Na téže straně doporučujeme upravit konstatování, že úkolem geologické služby je hledat další možnost využití zásob hnědého uhlí. Domníváme se, že toto není úkolem geologické služby, ale příslušných ministerstev a správních úřadů, včetně orientace výzkumu a inovací a technologického pokroku.
- Ve třetím odstavci doporučujeme za větu „ V takovém případě by těžba hnědého uhlí představovala jedinou alternativu k prakticky totální závislosti na zahraničních energetických zdrojích a obrovské zranitelnosti společnosti v případě nepříznivých vnějších podmínek.“ připojit větu „Z tohoto důvodu je nutné u ložisek nebo jeho částí, kde doposud nebylo rozhodnuto o odpisu zásob, zajistit do doby definitivního rozhodnutí o tomto odpisu, zachovat například formou konzervace existující přístupy k těmto ložiskům.“

11) Strana 50:

- Odstavec 2 věta první – navrhujeme slovo „kovnatost“ opravit na „kovnatost“
- V odstavci 2 žádáme přeformulovat poslední dvě věty, které v předložené podobě nepovažujeme za korektní. Uvedená tvrzení vycházejí z těžebních postupů aplikovaných před více než 20 lety a pro budoucnost jsou sporná a zavádějící. Již několikrát jsme upozorňovali na skutečnost, že výsledky grantového projektu č. TB010CBU002 „Nové technologické možnosti dobývání ložisek uranu v ČR s ohledem na minimalizaci dopadů na životní prostředí a jejich legislativní zajištění“ na řadě experimentálních prací a hodnocení environmentální zátěže prokázaly, že v případě aplikace moderních technologických postupů by vybrané těžební postupy mohly zajistit dodržení všech požadovaných limitů na ochranu životního prostředí.
- Odrážka b) – Žádáme přeformulovat. Náhradní lokalita je již vytipována (Brzkov), studie proveditelnosti zpracována (viz výše citovaná usnesení vlády) a je rovněž provedeno ekonomické posouzení proveditelnosti otvírky ložiska. Hodnocení vlivů na životní prostředí je v současné době zadáno a v širším okolí lokality jsou prováděna příslušná měření a pozorování.
Poslední část věty „zvážit provedení geologického průzkumu takto vybraného ložiska“ je na tak zásadní dokument příliš vágně formulována. Navrhujeme tuto část nahradit textem „V případě potřeby provést doplňkový geologický průzkum tak, aby poskytl dostatečné informace a údaje k převodu prognózních zdrojů do kategoriálních zásob a případné otvírce ložiska.“

- Odrážka c) – z textu není zřejmé, kde by byl získán časový prostor 25 až 30 let a kdo by po prakticky absolutním utlumení těžby a úpravy všech rud v České republice mohl vědecký výzkum báňských a úpravárenských technologií provádět. Navrhujeme přeformulovat a vzít v potaz alespoň některé závěry z již realizovaného a zmíněného grantového projektu.

12) Strana 54:

- V prvním odstavci žádáme za větu končící slovy „... a souvisejících dokumentů dle vyhlášky ČBÚ 104/1988 Sb.“ doplnit text „V této souvislosti je také nutné pro následující období jasně stanovit koncepci dalšího využívání území po ukončení sanací a rekultivací. Současně je nutné z důvodu budoucího rychlého a efektivního zapojení těchto území zahrnout prvky revitalizace do legislativy a postupů plánování těchto oblastí.“.
- Na okraj podotýkáme, že uvedená vyhláška by měla být správně citována.
- V části „Hlavní vnější vlivy“ dáváme ke zvážení větší zdůraznění Geopolitického rizika. Nejsou nám známy závěry posledního jednání Bezpečnostní rady státu k tématu energetické bezpečnosti, nicméně se domníváme, že definování možných rizik a způsobů řešení pro jednotlivé strategické suroviny ať energetické nebo neenergetické by bylo vhodné.

13) Strana 61:

K parametrům měření konkurenceschopnosti doporučujeme uvést, zda se tato část váže na matematické modelování uvedené v aktualizované Státní energetické koncepci nebo zda se pro účely Surovinové politiky zvolí jiné modelování. Z textu „dovozní náročnost surovin v %“ není zřejmé, jaký algoritmus bude pro výpočet zvolen.

Kontaktní osoby:

Dr. Jan Zikeš	email: zikes@kzps.cz	tel: 222 324 985
JUDr. Václav Amort	email: amort@scmvd.cz	tel: 224 230 588

V Praze dne 10. prosince 2015

Jan Wiesner
prezident